

రాజస్థాన్ రాష్ట్రం

వర్యెస్

ఆర్. దయాల్ మరియు ఇతరులు

ఫిబ్రవరి 17, 1997

[కె. రామస్వామి మరియు జి. టి. నానావతి న్యాయమూర్తులు.]

సర్వీసు చట్టం :

రాజస్థాన్ ఇంజనీరుల సర్వీసు (భవనాలు మరియు రహదారుల శాఖ) నియమాలు 1954:

నియమాలు 9, 23, 23-ఎ మరియు 24-ఎ - ఎంపిక - ప్రస్తుత నిబంధనల ప్రకారం భవిష్యత్ ఖాళీలకు ఎంపిక - నిబంధనల సవరణ తర్వాత చేసిన నియామకము - నియామకాలు సవరించిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా లేవు - ప్రభావం - నిర్ణయించినది, నియమాల సవరణ తరువాత ఏర్పడిన ఖాళీలను, ఖాళీలు ఏర్పడిన తేదీ నాటికి ఉన్న చట్టానికి అనుగుణంగా భర్తీ చేయాల్సి ఉంటుంది - నియమం 24-ఎ (ఎల్ఎల్-బి) కింద ప్యానెల్ ను నిబంధనలకు అనుగుణంగా సవరించవచ్చు మరియు దానికి అనుగుణంగా నియామకం చేయవచ్చు - ప్రభుత్వం తగిన సడలింపును ఇవ్వకపోతే, ముందుకు తీసుకెళ్లబడే ఖాళీని చట్టానికి అనుగుణంగా పరిగణించాల్సిన అవసరం ఉంది - నిబంధనల ప్రకారం అర్హులైన అభ్యర్థుల దావాలను పరిశీలించ దానికి ప్రభుత్వంచే డిపిసి ని ఏర్పాటు చేయడం అవసరం - ఇది చట్టానికి అనుగుణంగా తాజా ఎంపిక మరియు నియామకాలు అవుతుంది - నిబంధనల సవరణ తర్వాత చేసిన ప్రతివాదుల నియామకాలను అర్హులైన అభ్యర్థులందరి దావాలను పరిగణనలోకి తీసుకునే వరకు తాత్కాలిక నియామకాలుగా మాత్రమే పరిగణించాలి.

వై. వి. రంగయ్య వర్యెస్ జె. శ్రీనివాసరావు, [1983] 3 ఎస్సిసి 284, ని ఉదహరించారు.

సివిల్ అప్పిలేట్ న్యాయాధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెం. 1564/1997.

D.B.C.W.P. నెం. 3759/1996 లో రాజస్థాన్ హైకోర్టు యొక్క 30.8.96 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల నుండి అప్పీలు.

అప్పీలుదారు తరపున అరుణేశ్వర్ గుప్తా.

జయంత్ దాస్, మనోజ్ కె. దాస్, మరియు జె. కె. దాస్ ప్రతివాది నెం.13 కొరకు,

ప్రతివాది తరపున పి. పి. రావు మరియు ఎస్. వి. దేశ్పాండే.

కోర్టు ఈ క్రింది ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడింది :

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

రాజస్థాన్ ఉన్నత న్యాయస్థానం , జైపూర్ బెంచ్ యొక్క డివిజన్ బెంచ్ 1996 ఆగస్టు 30న రిట్ పిటిషన్ నెం. 3759/95 లో ఇచ్చిన తీర్పు నుండి ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్ ఏర్పడింది.

ఏప్రిల్ 1, 1995 నాటికి ఉన్న మరియు ఊహించిన తొమ్మిది ఖాళీలకు , డిపార్ట్మెంటల్ ప్రమోషన్ కమిటీ (సంక్షిప్తంగా , "డిపిసి") ఏప్రిల్ 13, 1995న సమావేశమై , ప్రతివాది సంఖ్య 12 మరియు 13తో సహా తొమ్మిది మంది అభ్యర్థులను ఎంపిక చేసింది , అవి వరుసగా బి. ఎస్. భట్నాగర్ మరియు హెచ్. ఎల్. మీనా (ఎస్టి) వరుసగా రాజస్థాన్ ఇంజనీరుల సర్వీసు (భవనాలు మరియు రహదారుల శాఖ) నియమాలు 1954 (సవరించిన విధంగా) (సంక్షిప్తంగా , "నియమాలు") లోని నియమం 24-ఎ ఆధారంగా తమ నియామకాలను వ్యతిరేకిస్తూ ఇతర ప్రతివాదులు హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. ఉన్న ఏకైక ప్రశ్న : బి. ఎస్. భట్నాగర్ మరియు హెచ్. ఎల్. డి. మీనా వంటి ప్రతివాదుల నియామకం నిబంధనలకు అనుగుణంగా జరిగిందా.

రాష్ట్రం తరపున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాది శ్రీ అరుణేశ్వర్ గుప్తా , నిబంధనలలోని, నియమం 9 లోని నియమాలకు లోబడి , నియామక అధికారి ఆర్థిక సంవత్సరం మొదటి రోజున , అంటే, వచ్చే సంవత్సరం ఏప్రిల్ 1 నుండి ప్రారంభమై , వరుసగా సంవత్సరం మార్చి 31 తో ముగిసే విధంగా, ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంభవించే వాస్తవమైన లేదా ఊహించిన ఖాళీల సంఖ్యను నిర్ణయిస్తుందని వాదించారు. నిబంధనలలోని, నియమం 23 లో సూచించిన ప్రమాణాల ప్రకారం వాటిని ఆ తరపున ఏర్పాటు చేసిన డిపిసి పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. దానికి అనుగుణంగా , ప్రస్తుతమున్న మరియు ఏర్పడబోయే తొమ్మిది ఖాళీలకు , డిపిసి అప్పటి నిబంధనల ప్రకారం అర్హత కలిగిన అభ్యర్థులందరి దావాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని వాటిని ఎంపిక చేసింది.

ఏప్రిల్ 13, 1995న జరిగిన డిపిసి వివరాలలో ఎంపిక చేసిన అభ్యర్థుల జాబితా ఉంటుంది. అప్పటి

ప్రమాణాల ప్రకారం బీ.ఎస్ భట్నాగర్ (జనరల్), హెచ్.ఎల్ మీనా (రిజర్వ్) లను మెరిట్ ఆధారంగా ఎంపిక చేశారు. ఫలితంగా, నిబంధనల ప్రకారం పదోన్నతి ద్వారా వారిని నియమించారు , అయితే నియమం 23-ఎ మరియు నియమం 24-ఎ చట్టబద్ధమైన సవరణ ద్వారా జూలై 24, 1995 నుండి అమలు అయ్యే విధంగా ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి. 13వ ప్రమోటర్, ప్రతివాది తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ జయంత్ దాస్ , నిబంధనలలోని, నియమం 23 ప్రకారం, డిపిసి ఎంపిక తేదీ నాటికి సూచించిన ప్రమాణాలను వర్తింపజేయాల్సిన అవసరం ఉందని వాదించారు. ప్రస్తుత ప్రమాణాలు వర్తింపజేయబడినందున, వారి ఎంపిక చట్టపరంగా సరైనది. పర్యవసానంగా, ఆ ఆర్థిక సంవత్సరంలో తలెత్తే ఖాళీలను ప్రతివాదుల నుండి భర్తీ చేయాల్సి ఉంటుంది.

పోటీలో ఉన్న ప్రతివాదుల తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ పి. పి. రావు , రిట్ పిటిషన్ ను దాఖలు చేశారు , క్లాజ్ 1 (ii) ద్వారా నిబంధనల సవరణ తక్షణమే అమలులోకి వచ్చినందున, సవరించిన నియమాలు జూలై 24, 1995 నుండి అమలులోకి వచ్చాయని , ప్రజా విధానములు, డిమాండ్లు మరియు ప్రభుత్వం సవరించిన చట్టంలో సూచించిన ప్రమాణాలను వర్తింపజేయాల్సిన అవసరం ఉందని వాదించారు. నియమం 2 (iii) లోని కాలమ్ లో సూచించిన విధంగా దీనిని వర్తింపజేయాలి:

"2. (iii) కాలమ్ నంబర్లు 2 మరియు 4 లో వ్యతిరేకంగా సీరియల్ నంబర్ 2 కి వ్యతిరేకంగా పదాల తరువాత "అదనపు చీఫ్ ఇంజనీర్" మరియు

"సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్స్ " అనే వ్యక్తీకరణ "(సివిల్)" జోడించబడుతుంది మరియు కాలమ్ నంబర్ 5 లో ఈ క్రింది కొత్త ఎంట్రీ చేర్చబడుతుంది.

"భారతదేశంలో చట్టం ద్వారా స్థాపించబడిన విశ్వవిద్యాలయం నుండి ఇంజనీరింగ్ (మెకానికల్) లో డిగ్రీ కలిగి ఉండాలి లేదా సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్ (మెకానికల్) గా 5 సంవత్సరాల సేవతో ప్రభుత్వం ద్వారా దానికి సమానమైన అర్హతను కలిగి ఉండాలి"

(iv) క్రమ సంఖ్య 2 తరువాత, ఈ క్రింది కొత్త క్రమ సంఖ్య మరియు దానికి సంబంధించిన నమోదులు చేర్చబడతాయి, అవి:

1	2	3	4	5	6	7
"2-A	అదనపు అధిపతి (మెకానికల్)	100% పదోన్నతి ద్వారా	సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్ (మెకానికల్)		భారతదేశంలో చట్టం ద్వారా స్థాపించబడిన విశ్వవిద్యాలయం నుండి ఇంజనీరింగ్ (మెకానికల్) లో డిగ్రీ కలిగి ఉండాలి లేదా సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్ (మెకానికల్) గా 5 సంవత్సరాల సేవతో ప్రభుత్వం ద్వారా దానికి సమానమైన అర్హతను కలిగి ఉండాలి.	

పర్యవసానంగా, ఆ తేదీ నాటికి చేసిన ఏదైనా నియామకం పైన పేర్కొన్న నిబంధనకు అనుగుణంగా ఉండాలి. దీనికి మద్దతుగా, ఆయన వై.వి. రంగయ్య వర్సెస్ జె. శ్రీనివాసరావు , [1983] 3 హెచ్ సెక్షన్ 284 కేసులో ఈ కోర్టు నిర్ణయంపై ఆధారపడ్డారు.

అందువల్ల, ప్రశ్న ఏమిటంటే: వివాదాస్పద తీర్పులో హైకోర్టు తీసుకున్న అభిప్రాయం చట్టపరంగా సరైనదేనా? నిబంధనలలోని నియమం 9 ప్రకారం ఖాళీలను నిర్ణయించాల్సిన అవసరం ఉందని, నిబంధనలలోని నియమం 23 కింద సూచించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ఎంపిక చేయబడాలని శ్రీ అరుణేశ్వర్ గుప్తా వాదించారు. నిబంధనలలోని నియమం 23-ఎ కూడా అదే విధానాన్ని నిర్దేశిస్తుంది మరియు దాని క్రింద ఉన్న ప్రమాణాలు కూడా అనుసరించబడ్డాయి. నిబంధనలలోని నియమం 24-ఎ కింద అధికారుల పదోన్నతి కోసం అర్హత మరియు ప్రక్రియ యొక్క సవరించిన ప్రమాణాలు సూచించబడ్డాయి. నియమం 12 లోని ఉప-నియమం (2) ఈ క్రింది విధంగా భావిస్తుంది:

“సంబంధిత షెడ్యూల్లోని 'పదోన్నతులు చేయాల్సిన పోస్టులకు ' సంబంధించి కాలమ్ 5 లో లేదా సంబంధిత కాలమ్ లో పేర్కొన్న వ్యక్తులు, కాలమ్ 6 లో పేర్కొన్న విధంగా ఎంపిక చేసిన సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల మొదటి రోజున కనీస అర్హతలు మరియు అనుభవాన్ని కలిగి ఉండటానికి లోబడి, కాలమ్ 2 లో సూచించిన మేరకు వారికి వ్యతిరేకంగా పేర్కొన్న పోస్టులకు పదోన్నతి పొందడానికి అర్హులు లేదా సంబంధిత కాలమ్ లో చెప్పిన విధంగా "పదోన్నతి కోసం కనీస అర్హత మరియు అనుభవం ఉండాలి." సందర్భానుసారంగా.

అందువల్ల, అధికారులను ఎంపిక చేసేటప్పుడు, ఎంపిక చేసిన సంవత్సరం ఏప్రిల్ 1 నాటికి ఉన్న ఖాళీలకు సంబంధించి, సంబంధిత కాలంలో పేర్కొన్న కనీస అర్హతలు మరియు పదోన్నతి కోసం అనుభవం, పరిగణనలోకి తీసుకోవాలన్నది వివాదాస్పదంగా లేదు. కానీ నియమాలు సవరించబడి, సవరణ తక్షణమే అమలులోకి వచ్చినందున, నియమం 24-ఎ లోని క్లాజ్ (11-బి) ప్రభుత్వం లేదా నియామక అధికారికి ఎంపికలు ఇవ్వబడిందని సూచిస్తుంది, నియామకం తేదీ నాటికి లేదా సమర్థ న్యాయస్థానం ఆదేశించిన విధంగా చట్టం ప్రకారం ఉన్న ఎంపిక జాబితాను సవరించడానికి, సంబంధిత డిపిసి ఎంపిక చేయవలసి ఉంటుంది. సవరణకు ముందు ఉన్న ఖాళీలకు ప్రక్రియ ప్రకారం ఎంపిక చేసిన తరువాత చేసిన నియామకం చెల్లుతుంది. కానీ ప్రశ్న ఏమిటంటే: నిబంధనల సవరణ అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత ఆమోదయోగ్యంగా తలెత్తిన ఖాళీలకు నియామకం విషయంలో, సవరించిన నిబంధనల ప్రకారం లేదా నియమాలు 23 మరియు 24-ఎ తో చదివిన నియమం 9 ప్రకారం ఎంపిక చేయబడుతుందా? ఈ న్యాయస్థానం పైన పేర్కొన్న తీర్పులోని 9వ పేరాలో ఇదే విధమైన ప్రశ్నను పరిశీలించింది. నిబంధనల సవరణకు ముందు సంభవించిన ఖాళీలను సవరించిన నిబంధనల ద్వారా కాకుండా అసలు నిబంధనల ద్వారా నిర్వహించబడతాయని ఈ కోర్టు ప్రత్యేకంగా పేర్కొంది. తదనుగుణంగా, నిబంధనల సవరణకు ముందు ఖాళీగా ఉన్న పోస్టులు అసలు నిబంధనల ద్వారా నిర్వహించబడతాయని, సవరించిన నిబంధనల ద్వారా కాదని ఈ కోర్టు పేర్కొంది. పర్యవసానంగా, అవసరమైన నిబంధనల సవరణ తరువాత తలెత్తిన ఖాళీలను, ఖాళీలను ఏర్పడిన తేదీ నాటికి ఉన్న చట్టం అనుగుణంగా భర్తీ చేయాల్సి ఉంటుంది. చట్టానికి అనుగుణంగా నిబంధనల సవరణకు ముందు ఎంపిక చేయబడినడంలో సందేహం లేదు, ఎందుకంటే ఊహించిన ఖాళీలను కూడా నిబంధనలలోని నియమం 9 దృష్ట్యా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. కానీ సవరించిన నియమాలు అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత, తప్పనిసరిగా సవరించిన నియమాలు వర్తింపజేయబడాలి మరియు అమలులోకి రావాలి. కానీ, దురదృష్టవశాత్తు, ప్రస్తుత కేసులో అది జరగలేదు. ఈ రెండు కోర్సులు ప్రభుత్వానికి లేదా నియామక అధికారికి అందుబాటులో ఉంటాయి, అంటే డిపిసి సమావేశమయ్యే వరకు వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరానికి తాత్కాలిక పదోన్నతి ఇవ్వడానికి లేదా రూల్ 24-ఎ (ఎల్ఎల్-బి) కింద అధికారాన్ని వినియోగించుకుని, వారు నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఇప్పటికే సిద్ధం చేసిన ప్యానెల్ ను సవరించి, దానికి అనుగుణంగా నియామకాలు చేయవచ్చు.

ప్రస్తుత నిబంధనల ప్రకారం ముందుకు తీసుకెళ్లబడిన పోస్టుకు వ్యతిరేకంగా హెచ్. ఎల్. మీనా అనే వ్యక్తిని నియమించారని, అందువల్ల అతని నియామకం కాన్ని సవాలు చేయలేమని శ్రీ దాస్

వాదించారు. ఈ వాదనను అంగీకరించడం మాకు కష్టంగా అనిపిస్తుంది. ప్రభుత్వం తగిన సడలింపు ఇవ్వకపోతే, ముందుకు తీసుకెళ్లబడిన ఖాళీని కూడా ప్రస్తుత చట్టానికి అనుగుణంగా పరిగణించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ తేదీ నాటికి, నియామకము జరిగినప్పుడు, ఖాళీ ఏర్పడిన తేదీన ఉన్న నిబంధనల ఆధారంగా ఎంపిక చేయవలసి ఉండేది. కాబట్టి, ఆమోదయోగ్యంగా, అలా చేయబడనందున, శ్రీ భటానగర్ మరియు హెచ్. ఎల్. మీనా నియామకాన్ని నిబంధనల ప్రకారం విడిగా జనరల్ మరియు రిజర్వ్ కోటాకు చెందిన అర్హులైన వ్యక్తులందరి వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకునే వరకు తాత్కాలిక నియామక కాలంగా మాత్రమే పరిగణించాలి.

అదే విధంగా, సవరించిన నియమాలు అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత , జూలై 28, 1995న పదోన్నతి ద్వారా ఒక బి. ఎల్. కనకాస్ (షెడ్యూల్డ్ తెగ) నియమించబడ్డారు , మరియు జూలై 31, 1995న సర్వీస్ నుండి పదవీ విరమణ చేశారు. ఆయన అప్పటికే పదవీ విరమణ చేసినందున , ఆయన నియామకాన్ని సవాలు చేయలేదు , అయితే ఈ నియామకానికి డివిజన్ బెంచ్ ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఆ మేరకు, హైకోర్టు తీర్పును రద్దు చేసింది, అతని పదోన్నతికి ఆటంకం లేకుండా ఉండాలని ఆదేశిస్తారు. ఇతరులకు సంబంధించి , నిబంధనల ప్రకారం అర్హులైన అభ్యర్థుల వాదనలను పరిశీలించే డిపిసిని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంటుంది. ఇది చట్టానికి అనుగుణంగా తాజా ఎంపిక మరియు నియామకాలను చేస్తుంది. ఉత్తర్వులు రద్దు చేయబడుతున్నప్పటికీ, నిషేధించబడిన ఉత్తర్వుల కింద ఇవ్వబడిన ఏ ప్రయోజనాలను తీసివేయలేము. కానీ సీనియారిటీ మరియు ఇతర ప్రమాణాలు ప్రభుత్వం తీసుకునే నిర్ణయానికి లోబడి ఉంటాయి. ఉత్తర్వులు అందిన తేదీ నుండి ఎనిమిది వారాల వ్యవధిలో డిపిసి ని ఏర్పాటు చేసి , తదనుగుణంగా వేగవంతమైన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించారు.

తదనుగుణంగా అప్పీల్ పరిష్కరించబడుతుంది. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీల్ పరిష్కరించబడింది.